

Yttrande

Dnr 2017-056

12 april 2017

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Sänkt skatt för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning

Fi2017/01367/S1

Konjunkturinstitutet delar bedömningen i promemorian att det givet rådande skattesystem skett en omfördelning av inkomster där personer som erhållit aktivitet- eller sjukersättning över en längre tid fått en minskad nettotkomst relativt personer som är sysselsatta. Ett införande av en skattereduktion för personer med dessa typer av ersättning skulle minska skillnaderna i inkomster mellan sysselsatta och ersättningstagare, och därmed göra det mindre lönsamt att arbeta jämfört med att inte arbeta.

De beräkningar som görs angående statiska kostnader för detta förslag ses som rimliga med en ungefärlig kostnad av 0,5 mdkr per år. Utöver de statiska kostnaderna bedömer Konjunkturinstitutet att det kommer uppstå dynamiska offentliga finansiella kostnader. Dessa uppstår på grund av de potentiella arbetsmarknadseffekter som skapas när det blir mindre lönsamt att arbeta jämfört med att inte arbeta. Promemorian nämner satsningar för att kompensera för detta. Det har de senaste åren givits större möjlighet för personer som står utanför arbetskraften med sjuk- och aktivitetsersättning att närma sig sysselsättning genom möjligheten att låta ersättningen vila om och när ersättningstagaren tar ett tillfälligt arbete, och möjligheten att behålla en del av ersättning vid arbete har också utökats. Dessa satsningar kommer finnas oavsett införandet av ovan nämnda skattereduktion. Skattereduktionens effekt måste således bedömmas allt annat lika, och utifrån detta perspektiv bedöms de ekonomiska incitamenten att arbete minska med sänkt skatt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning.

Tidigare studier visar att av de grupper som befinner sig utanför arbetskraften har införandet av jobbskatteavdraget, som är tänkt att ge stärkta ekonomiska incitament att arbeta, minst effekt på sjuka och pensionerade.¹ Det stärker promemorians argument att denna skattereduktion främst påverkar personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, och att effekten på arbetsutbudet givet, målgrupp och reduktionens storlek, därmed blir liten. Vidare är det senaste årens minskade inflöde till sjuk- och aktivitetsersättning ett tecken på att det blivit svårare att få dessa ersättningar, vilket förmodligen innebär att de som under de senaste åren beviljats ersättning står än längre från arbetsmarknaden än de som beviljats ersättning tidigare. En risk med detta är dock att om det framöver blir lättare att erhålla ersättning samti-

¹ E. Ryner, "Analys av rörelser i inkomstfördelningen vid införande av jobbskatteavdraget", *Studier i Svensk finanspolitik 2014/3*, Finanspolitiska rådet och L. Lindvall "Effekter på inkomstfördelning och arbetsutbud av olika regelförändringar simulerade med FASIT", *Studier i Svensk finanspolitik 2013/2*, Finanspolitiska rådet.

dig som skattereduktionen av dessa har trätt i kraft kan den statiska kostnaden om 0,5 mdkr vara en underskattning.

Konjunkturinstitutet delar bedömningen att unga som erhåller aktivitetsersättning står närmre arbetsmarknaden och att minska de ekonomiska incitamenten att arbeta för denna grupp kan ge större negativa effekter, både för enskild ersättningstagare som minskar sin potentiella livstidsinkomst, samt hela ekonomin som förlorar potentiell arbetskraft.

Sammantaget bedömer Konjunkturinstitutet att effekterna av denna skattereduktion på arbetsmarknadsutbudet är begränsade. Men det bör noteras att stegvis minska skillnaderna i inkomster mellan sysselsatta och andra, och därmed göra det mindre lönsamt att arbeta jämfört med att inte arbeta, på sikt kan vara förenade med minskade incitament att delta i arbetskraftsutbudet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Georg Marthin

Urban Hansson Brusewitz

Georg Marthin